

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Zaradi jutrišnjega praznika izide prihodnji list v soboto, 3. februarja 1900.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabilmo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

Ker se je naročnina vsled odprave koleka nekoliko znižala, velja sedaj

„SLOVENSKI NAROD“

za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto K 22.— | Četrto leta . . . K 5-50
Pol leta „ 11.— | En mesec . . . „ 1-90
Za pošiljanje na dom se računa za vse leto K 2.—.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto K 25.— | Četrto leta . . . K 6-50
Pol leta „ 13.— | En mesec . . . „ 2-30

Naročba se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po potekli naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravnništvo „Slovenskega Naroda“.

Vlada in zadruga.

Klerikalna stranka se igra z ognjem. Njeni eksperimenti na gospodarskem polju so tako lahkomišelní, da preti od njih slovenskemu narodu še veliko večja nesreča, nego jo je svoj čas provzročil ranjki dr. Costa, kajti krah, ki bo sledil delovanju dr. Šusteršiča, bo provzročil veliko večje valovanje, nego ga je provzročil krah Costovega eksperimenta.

O tem, da klerikalna organizacija ne sloni na zdravi podlagi, da njeni temelji niso reelni in solidni, o tem tudi klerikalci sami ne dvomijo. Razkrilo se je že toliko gnilega, da ne more nihče več javnosti slepiti.

V očigled temu pa se ni načuditi nonšalantnosti in brezbriznosti raznih oblastev, katerim pristojna skrb za javni blagor, ki pa se za razmere v gospodarskih društvih čisto nič ne brigajo ter se omejujejo na strogo birokratično reševanje podanih vlog, dasi bi se po naši sodbi morala vsaj nekoliko zanimati za ta društva.

Poznamo zadrudni zakon in vemo, da državna oblastva na delovanje in nehanje zadrug nimajo dosti upliva in torej tudi ne morejo dosti storiti, konstatovati pa moramo, da niti tega ne store, kar bi v okviru veljavnega zakona mogle storiti.

Ta naša pritožba se ne ozira na dejstvo, da se konsumna društva ne nadzorujejo zadostno glede prodajanja blaga neudom, glede nedovoljenega točenja vina in žganja, glede točenja ponarejenega vina in družih tacih prestopkov zadrudnega zakona kakor tudi obrtnega reda. Naša pritožba temelji na dejstvu, da se nobeno oblastvo ne zmeni za to, da pri veliki večini podraznimi imeni obstoječih in na podstavi zakona z dne 9. aprila 1873. drž. zak. št. 70 osnovanih zadrug člani niso vplačali nikacih deležev.

Po zakonu mora vplačati vsak člen svoj delež. To je potrebno, ker zlasti pri zadrugah z omejenim poroštvom so ti deleži jedino jamstvo, na katero smejo upniki računati, kakor se tudi pri zadrugah z neomejenim poroštvom vedno le kredit določa po resničnem kapitalu, s katerim društvo razpolaga, torej z dejansko vplačanimi deleži.

Pri nas pa vladajo v tem oziru prav divjaške razmere. Poizvedbe trgovskega in obrtnega društva so dognale take stvari, da bi jih človek skoraj ne verjel, ko bi ne imel dokazov v rokah. Pri konsumnih društvih vseh vrst, s katerimi je klerikalna stranka osrečila našo deželo, imajo sicer v pravih redno določeno, kake deleže mora imeti vsak član, ali ne meni se za to nihče. Preogromna večina vseh članov ni izpolnila pogoja članstva, preogromna večina sploh nima nikacih deležev, in torej tudi ne garantuje za društvo, vzlic temu pa vživa vse pravice rednega člana. V obče imajo konsumna društva načelo, da iztirjajo samo vpisnino, a kdor jo plača, tisti je priznan kot član, postane lahko celo tudi odbornik ali pa načelnik, dasi ni vplačal deleža, niti tistega po pravih določenega deleževga dela, ki bi ga bil moral prvi dan odšteti.

To so razmere, ki kriče v nebo. Človek se mora vprašati: Čemu pa imamo zakone, da se zanje nihče ne zmeni, da se smejo na tak način prezirati?

Te razmere so škandal, a še večji škandal je, da se trpe, da se nič ne stori za to, da bi se odpravile. Ker vse namigavanje nič ne zaleže, vprašamo s tem direktno: Ali hoče vlada že vendar poskrbeti, da bo vsak član kake zadruga vplačal toliko deleža, kakor to predpisujejo pravila dotične zadruga ali ne?

Nekaj cerkvene zgodovine.

VI.

V 11.—12. stoletju doseže katoliška cerkev vrhunec svojega bogastva ter socialne in politične moči. Papeži so bili neodvisni od vsega posvetnega vladarstva, bili so vladarji vsega tedanjega katoliškega sveta. V vsem času od Karla Velikega pa do začetka 13. stoletja je vladal nižje ljudstvo duh te srednjeveške cerkve, ki je držala s strahom pred večnostjo, pred pekлом ter z obljubami veselja nebes vedno maso trdno priklenjeno v organizaciji fevdalnega gospodarstva. Ni prostora v okviru teh člankov, popisati nevednosti ljudi tega časa, ne trpinčenja tlararja, ne groznega maščevanja te cerkve tedaj, če se ji je kdo ustavil. — Pa v tem času nastanejo in se okrepe mesta. Dolgo niso pod autoriteto cerkve; mesta so osvobodila tudi duševne moči človeške in v mestih se je rodil ter vzgojeval odpor proti cerkvi. Kapitalistično gospodarstvo je zdaj v mestih v razcvitu in to trga fevdalno ter spremlja v nered vso človeško družbo, kakor stori to vsak veliki prevrat gospodarstva. Človek je dobival v teh časih 12. do 13. stoletja že nekaj pojma o naravi, in vera v čudeže, katerih je spčetka srednjega veka za vsakim grmom vse polno, je v mestih z razvijajočo se védo o naravi jako omagala. Katoliška cerkev je nastopala takrat proti temu razvijanju človeške omike s krvavo roko. Rodila se je inkvizicija, dominikanci so nastopali kot krvniki in opravičen je bil izrek pisatelja, ki piše:

Kri, ki jo je prelila katoliška cerkev, bi morebiti zadoščala, da se utope v njej vsi njeni verniki. „Während vieler Jahrhunderte war beinahe ganz Europa mit Blut überschwemmt, das entweder auf directes Anstiften, oder mit der vollsten Billigung der kirchlichen Autoritäten, oder unter dem Drucke einer öffentlichen Meinung vergossen wurde, welche von der kath. Geistlichkeit geleitet wurde und das genaue Mass ihres Einflusses war. (Lecky.)

Cerkve se je bojevala za svojo fevdalno gospodarsko podlago, katero je razdiralo kapitalistično gospodarstvo mest ter za svoj sistem, v katerega je streljal novi duh omikanejšega meščanstva luknje. Še v 11. do 12. stoletju je prešinal po večjem verski duh meščanstvo, ki je zidalo velikanske gotiške cerkve, katere bodo še dolgo pričale o velikanski moči verskega duha v teh stoletjih. Toda meščan se je precej hitro razvijal in zgradba velike gotiške cerkve v Kölnu je ostala nedodelana. Meščanstvo, v teh časih že precej bogato, je še dajalo velikanske svote v cerkvene namene. Mnogo tega meščanskega premoženja je šlo v Rim, kjer se je deloma za pravilo, deloma porabilo za velike stavbe ter v podporo velikih svetskih umetnikov. Toda tekom 13. stoletja je postal trgovec napram cerkvi škop. Cerkve ni rabil več in predraga ustanova mu je postala. Prej mu je cerkev pomagala s križarskimi vojnami odpreti orijent ter pridobiti srednje morje, zdaj pa se je postavil trgovec na lastne noge, zdaj je bil lahko sam pionir za svojo trgovino. Prej je bil trdno zezan s cerkvijo in navihane se je delal prav pobožnega. Italijanski trgovci so dali kovati denar s podobo Kristusa ter so ga posvetili za zgradbo jedne, še danes v Rimu najlepših cerkvá. Velike svote je daroval trgovec tudi samostanom in papeštvu. Potem pa je obrnil hrbet tej zlahti. Pridobil si je pač že trdna tla za izkoriščanje posvetnega fevdalstva, katero je že v začetku propadanja svojega naturalnega gospodarstva začelo škiliti na bogastva katoliške cerkve.

To fevdalstvo in ti cerkveni mogotci so morali zdaj od svojih tlačanov več iz-

LISTEK.

Doktor ali profesor?

Spisala Marica II.

Korunova Pepca je bila natararica v mestu „Pri Slonu“ . . .

Ej! Čudo! Kako mesto človeka popravljaja in izpreminja! Kakšno krmežljivo in neznanatno dekletce je bila, ko si je šla službo iskat, a sedaj pa taka! Viš, viš, cela gospodična! V klobuku je prišla domov in s solničnikom čez poldrugo leto . . . Prej je pa svinje pasla pri Kirpičevih, a ni ji uga-jalo. Pritepla se je bila nekega jutra domov, pustivši svinje same sebi. No oče je ni sprejel, češ, že iz druge službe je pobegnila, on pa je ne more več rediti. Kako tudi, za Boga svetega! Žena bolna, okoli njega sedem nepreskrbljenih, vedno lačnih otrok, a njegovi prsti so že bili celo odreveneli od šivanke — bil je krojač — hrbta že ni mogel več zravnati, in prsi so ga bolele od neprestanega kučanja nad šivanjem, s katerim se pa na kmetih itak ne zasluži mnogo.

Slučajno je ravno takrat hodil po vasi njegov znanec, Peperkin Tomaž, ki je v mestu

trgoval s staro, obnošeno obleko, katero je tudi razprodajal po vaseh.

„Daj mi svojega dekleta!“, je dejal Korunu. „Pri meni ne bo mnogo trpela, moja Barka — svojih otrok nimava — bo gledala na njo, kakor na lastno hčer. Moja Barka ni navadna ženska! Služila je mnogo let pri gospodi za kubarico. Dekle se lahko mnogo od nje nauči. Kako ji je ime?“

„Pepca je“, je povedal Korun.

„Pepca, ali pojdeš z menoj v mesto? Si že bila kedaj v mestu? Oh tam ti je lepo. Človek ti živi med samimi imenitnimi ljudmi! Vse drugače, kakor tukaj zunaj med kmeti. Pojdeš, Pepca?“

„Ali mi ne bo treba za svinjami letati?“

„Glej jo, glej, kako si otročja! V mestu pa za svinjami letati! Doma boš lepo pri naši materi, da ji bo krajši čas, kadar mene ne bo doma. Pomagala ji boš v kuhinji, v sobi — ali znaš čitati, pisati, računati — no vidiš, tudi prodajala boš lahko tam v predmestju, kjer imam štacuno! Ob nedeljah homo pa hodili skupaj na izprehode! Korun, mi daš dekleta?“

„Hm, saj nikjer ne ostane!“

„Bodi brez skrbi! Ako pride delj proč od doma, bo boljše!“

„Nu, Bog s teboj, če jo hočeš, vzemi jo! . . . Pepca, ali hočeš iti s tem gospodom?“

„Da, oče, v mesto pa rada; tam mi ne bo treba pasti svinj!“

„Naj si pospravi svoje reči skupaj, če ima kaj obleke za prvo silo, potem bom že jaz skrbel za njo!“ dejal je Peperkin Korunu, Pepci pa: „A dekle, tisto ne, da bi šla od nas. Pri nas moraš ostati. Križ je, križ s takimi dekleti. Človek si jo vravnja na svojo roko, potem mu pa hrbet pokaže in gre, kakor hitro malo kaj zna. Da, ali ima službeno knjižnico?“

„Da, ima, samo h Kirpiču moram iti po njo“, je dejal Korun.

Drugo jutro je pa odšla Pepca na vse zgodaj z gospodom, ki ima v mestu štacuno. Nehvaležen rod! Menite, da je dolgo bila v novi službi! Hm, seznanila se je z neko kuharico, ki je služila v isti hiši, kjer so stanovali Peperkini v pritličju. Oh, kakšna je bila ta njihova štacuna! Skladišče oguljene obleke, spalnica in vse skupaj. Kuhinja je bila mala, sajasta in temna luknja za „štacuno“. Prodajati Pepci ni bilo treba mnogo, v kuhinji in v sobi tadi ni bilo treba pomagati „gospej“, katera je sploh ni sprejela s posebnim veseljem. Ker je Pepca imela mnogo prostega časa, uporabljale so

jo stranke cele hiše, najbližje je bila seveda kuharici Ančki iz prvega nadstropja. Nosila ji je drva in vodo po stopnicah, zato pa je prinašala domov ostanke jedij in staro obleko, katero sta si delili s Peperkino . . .

„Pepca! tebe je škoda, da bi se potikala pri teh ljudeh. Jaz te spravim v boljšo službo; češ?“ rekla je Ančka že parkrat. Pepca je že seveda komaj čakala izpremembe in se priporočila Anki.

Nekega lepega dne je pa izginila Anka s svojo službeno knjižnico in s svojo borno obleko brez sluha in duha. Pozneje sta Peperkina izvedela, da je v neki predmestni gostilni „Pri rdeči kosarni“ za natararico.

„Eh, saj je tako boljše, da je šla“, je menila Peperkina.

„Veš, meni se pa le vidi, da uživa človek več ugleda, ako ima deklo!“ je modroval Tomaž. „No, ne bodi hudega leta za njo!“ . . .

Frankov Blaž, ki je bil pri vojaki — doma v isti vasi, kakor Pepca — je prišel o Božiču domov na božičnico in pravil Korunu, kako se njegova Pepca suče kakor natararica tam in tam. V mesto nazaj grede je nesel Pepci pozdrav od doma. Kaj rad se je smukal okoli nje! No, sta bila pač iz jedne in iste vasi doma, pa je.

žeti. Dnevi tlake so rasli in razni „činzi“ tudi. Vladaštvo škofov, samostanskih opatov, vladarstvo papežev je veljalo ogromne svote in živeti so hoteli ti kleriki boljše, bogatejše kakor meščani. Seveda pa so živeli tako razkošno tudi posvetni fevdalci, katerih močnejši so koprneli po teritorialnem gospodarstvu kot večji knezi, kralji. Iz teh časov prihaja označenje tlakarjev: „rustica gens, optima flens, pessima gaudens.“ (Najboljši delavec je kmet, če se joče, a najslabši, če je vesel.) Za vse te ljudi z vsem svojim, že precej razvitim aparatom uradništva pa je bil vir pridobivanja ubogi kmet — tlačan.

Na tej visoki stopinji razvoja katoliške cerkve kot posvetna in duševna vlast je bil meščan najvažnejši nositelj cerkvene življenja. Feudalec je stavil po večjem le lesene cerkve, le samostani so zidali; zdaj je pa prevzel meščan administracijo cerkvenih opravkov, kar jih ni bilo strogo ritualnih. Meščan je oskrboval bolnišnice, stavil cerkve, bolnišnice in napravil trgovski red v oskrbovanju po njem danih miloščin. V mestih pod nadzorstvom in vodstvom meščanov so se rodile bratske družbe v pomoč revnejših, pa tudi v podporo, ali ne po rokodelskih zadrugah.

Katoliška cerkev ne more sebi šteti v zaslugi vsega velikega organizatoričnega meščanskega dela; to vse se je dovršilo proti njej in vse temelji na docela drugem gospodarskem razvoju, iz katerega je cerkev nastala ali postala mogočna. Cerkev se je udala temu delu, ko je videla, da so ti ljudje v mestih bogati in tudi verni; potem, ko je videla, da je vse proti njej ter jo hoče prijeti za gospodarsko gojzidico, se je ustavljala, grmela z lec, klela ko jesi-har in z vso svojo še velikansko močjo s krvavo roko zadušila posamezne ustaje. Ali ko so plameni gospodarskih ustaj (Wickliff na Angleškem, Husiti na Češkem, Luterani na Nemškem, Češkem, Slovenskem, Madjarskem, Hugenoti na Francoskem) švigali okolo, ko so od vseh strani padale žarnice v to njeno in drugo fevdalno gospodarstvo, tedaj je cerkev uvidela, da nastopajo drugi reditelji, voditelji, organizatorji gospodarstva in novega gospodarstva, in tedaj je le še branila zažiga Avstrijo, Italijo, Španijo ter gledala na to, da Francozom in Nemcem pač hudo zakuri. Iz zbornice v Wormsu odhajajoči papežev diplomat je dejal: „Dasi nismo zmogli luteranov, storili smo pa toliko, da bodo dolgo mislili na nas.“ In res 30letna vojna je pokazala resnico teh besed. Te reformacije so bile po večjem gospodarske revolucije, spremljevalke razvoja kapitalističnega gospodarstva, ki je na mesto naturalnega fevdalnega gospodarstva in tlačanstva postavil prosto lastnino in slobodo človeka od tlačanske zveze. Temelj tedajne družbe, gospodarska podlaga, se je prevrnil in hkratu je pokala in se razpočila vsa gorenja stavba.

V Ljubljani, 1. februarja Spravne konference.

V ponedeljek ob 12. opoldne se snidejo zaupniki in zastopniki strank v prostorih ministrskega predsedništva k

„Radoveden sem, kaj še postane iz našega dekleta“, se je pogovarjal Korun s svojo ženo. „Sedaj je stara šele osemnajst let, pa je že natakara. V kratkem jo pojdem obiskat!“

Korunovka je pa vzdihnila, mené: „Bog se je usmili in desni angelj varuh! Natakara je uboga reva na svetu. Vsak si lahko roke obriše v njo! Vse mora potrpeti, drugače pa odganja goste, krčmar pa požene končno njo samo. In še „Pri rdeči kasarni“ je, moj Bog, da bi se le ne zmotila s kakim vojakom!“

Nekega dne jo je Korun mahnil proti mestu. Zvečer je prišel precej natrkan domov. Ženi je prinesel nekaj drobiža od Pepce in pa kave in cukra. Povedal je, da pride čez mesec dnij za nekaj časa domov, da se oddahne, predno stopi v novo službo k nekemu „Slonu“ ali kako mu je pravila. Pozabil je že.

Pepca je res prišla in sicer zadnjikrat z ruto na glavi. Po vasi so pa itak govorili, da že v mestu nosi klobuk, no, domov še vendar ni prišla s klobukom. Mnogo, mnogo je vedela pripovedovati. Imela je nekaj goldinarčkov in s tistimi se je prijetno živelo, dokler jih je kaj bilo. Pravila je domačim, kako je imela prijetno življenje. V gostilno „Pri rdeči kosarni“ so radi zaha-

prvi spravnji konferenci. Otvoritveni nagovor bo imel Koerber sam. Češko bo zastopano z 22 poslanci, Moravsko pa z 12. Vodja nemške radikalne frakcije, poslanec Wolf je vabilo na konferenco zavrnil, češ, da o spravi s Čehi ne more biti prej govora, dokler se nemščina ne uveljavi kot državni jezik. Spravne konference se zde Wolfu v sedanjih razmerah naravnost za Nemce škodljive. Tudi češki radikalci so odklonili vabilo na te konference, češ da se ne strinjajo s stališčem njihovega političnega prepričanja. Staročehi pa so se baje radi županske volitve v Pragi izjavili, da jim je nemogoče sedeti z Mladočehi za isto mizo.

Kraljestvo bolgarsko?

„Agramer „Tagblatt“ poroča, da se vedno pozitivnejše oglašajo vesti, da se proglasi Bolgarija za samostojno in neodvisno kraljestvo. Zgodi se to baje dne 19. t. m., na dan San Stefanskega miru. Rusija je s tem zadovoljna, ker ji Bolgarija odstopi luko Burgas. Bolgarski oficijozni listi prerokajo to vest in vspricho notranjih težavnih razmer ter finančnih kalamitet res ni verjetno, da bi se Bolgarija upala osamosvojiti se proti volji Turčije.

Zanimiva izjava nemškega cesarja.

Na banketu nemškega državnega zbora o priliki godu Viljema II. je imel predsednik nemškega parlamenta, grof Ballestrem, slavnosten nagovor, v katerem se je potezal za vladno mornarično predlogo ter namignil, da je velik del doslej nasprotujočega centra že pridobljen za povečanje nemške bojne in trgovske mornarice. Zanimiv pa je bil posebno ta le stavek Ballestremovega govora: „Cesar mi je rekel: V času javnosti in ušnega občevanja živim, zato pa nočem biti takozvan konstitucionalen monarh, ki je vladar, a ne vlada.“ Cesar je pač jasno namignil, da noče igrati uloge šahovskih figur, katere prerivajo razni strankarski državniki in razni vplivi raznih strank, nego da hoče sam vladati in voditi nemško politiko. Viljem II. s svojima gesloma „Sic volo, sic iubeo“ in „Regis voluntas suprema lex“ se razvija čim dalje očitnejše v absolutističnega monarha. „Reichsanzeiger“ omenjenega stavka iz Ballestremovega govora sicer ni prinesel, a listi večinoma ne dvomijo, da je cesar res tako govoril.

Vojna v Južni Afriki.

Buri so zopet premagali Angleže, sicer ne v veliki bitki, vendar pa v hudem in strastnem boju med burskim poveljnikom Delareyem in angleškim generalom Groblerjem. Kakor se poroča iz Colesberga 27. januarja, je Delarey potolkel in z velikimi izgubami pognal v beg generala Groblerja in nato še komandanta Schoemanna, ki je prihitel Groblerju na pomoč. Buri so imeli pet ranjencev. Grobler je hotel Bure zajeti, a to se mu je dvakrat docela izjalovilo. Končno je moral bežati. — V Londonu imajo sedaj velike skrbi za brigado Lyt telton, ki je ostala v svojih pozicijah docela osamljena in je menda obkoljena tako, da niti bežati ne more. Angleži se bojé, da se bo brigada rešila le z velikimi žrtvami. — O strašni zaslepljenosti ali pa o

jali v „extra-sobo“ mladi doktorji in profesorji zaradi dobrega vina, katero je točil krčmar.

„Oh, in kako prijazni so vam ti gospodje! Čisto nič bahati in ošabni! Tako lepo po domače so se razgovarjali z menoj in me klicali za gospodično Pepi!“

Tako je pravila materi, svojo dvanajstletno sestrico Malčko je pa izpraševala na samem, katero ime ji bolj ugaja: ali Frankol ali Brenko; ali Bolte ali Požar; ali Senčič ali Dirnik; ali doktor ali profesor!... Malčka je pa potem vse to pravila svojim tovarišcem po vasi. Frankolov Blaž, ki je prišel o pustu domov po krape, je tudi izvedel o tem. Ljudje so se smejali, češ, dura prismojena! Sedaj že izbira, kakšno ime bi bilo lepše! Na doktorje misli in na profesorje! Še boljših jim je na izbero!... Za norca jo imajo!

Pepca je že davno bila „Pri Slonu“. Z Blažem sta se redkokdaj videla. Eh, čeprav je imel že tri zvezde, ni zahajal po hotelih... a včasih, posebno poleti, je prišel na vrt in izpil par vrčkov piva radi Pepce. Takrat jo je pa vselej podražil: „Pepca, kaj bi bilo boljše: Frankol, ki te v resnici rad ima, ali doktor, ki te ima za norce? Kaj? Pepca, pol leta še imam vojaške službe. Bodi pametna in na zimo, ko

smešno neumni nezamrnosti angleških generalov nov dokaz je nagovor generala Bullerja na svojo pobito in od bega še vso zasopljeno vojsko. Ta famozni general je namreč dejal svojim vojakom, da delo zadnjih dni ni nikakor ostalo brez koristi, dasi so se morali umakniti. Meni namreč, da se je polastil ključa do Ladysmitha in upa, da bo v enem tednu (!) že tam. Ta nagovor je tak, da mora pač zbuhati le — smeh in obžalovanje. — V angleški zbornici je vodja opozicije, Campbell Baunermann, silo ostro kritikoval postopanje vlade gledé južnoafričanske vojne. Izjavil se je sicer za nadaljevanje vojne, a konstatiral, da je začela vlada sedanjo vojno z nečuvno lahkomišelnostjo, in da ni bilo nobenega vzroka, začeti jo. Še nikdar v zgodovini se ni toli smešno podcenjala moč nasprotnika; vlada ni vedela ničesar o oboroževanju Burov; med močjo Burov ter med obrambenimi četami Angležev je naravnost velikanski kvantitativni razloček. Balfour je branil vlado in naglašal, da si mora Anglija na vsak način priboriti suprematijo v Južni Afriki. Fitzmaurice je predlagal, naj se vladi izreče graja radi njene lahkomišelnosti. Ta predlog pa seveda ne bo sprejet.

Dopisi.

Iz Idrije, 30. januarja. Črnovrški kaplan se je hvalil v dihurju, da je bilo pri kmetijskem društvu nekaj nad 74.000 kron prometa, ter da se je vkljub davčnim olajšavam doseglo celih 204 kron 12 vin. dobička, kar mora biti zelo čudno. V Črnovrhu obstojita še dve prodajalnici, kateri vkljub kmetijskega društva živita trdno življenje, posebno ker se prodaja v „kosulu“ blago dražje, k večjemu pa po isti ceni, kakor v prodajalnicah. Veleumni kaplan naj nam razjasni ta velikanski dobiček 204 kron 12 vin., posebno ker se je kaplan hvalil proti koncem leta, da bode 700 kron dobička. Res je že, da so že parkrat plačali globe, katera se jim zopet obeta, vendar toliko pač ne. Ni čuda, da se nekaterim udom oči odpirajo, češ, načelnik in poslovodja jesta bel kruh, drugim se pa reže črni. Seveda kaplan se bo sklicaval na bilanco, kako se je ista sestavila, to nam ni znano. Ravno isto društvo namerava kupiti od črnovrškega župana na dražbi kupljeno, preplačano hišo, da bi v isto prestavilo svojo „kosulo“. Društvo namerava menda g. županu kot „aro“ dati prebitek lanskega leta. V bližini hiše, katero kupijo, obetajo svedoci nekemu gostilničarju, da, ako pristopi k društvu, bodo vsi v njegovi gostilni popivali — kaplan obeta mu „Slovenca“ zastoj — ako pusti prekleti „Narod“, kojega je menda že tudi pustil — vendar mislimo, da se dotičnik ne ujame na te limanice.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

(Dalje.)

VII. Zbornični tajnik poroča, da je odposlanec trgovske in obrtniške zbornice

pri mednarodnem trgovinskem kongresu v Filadelfiji gospod inženir dr. Henrik Luckmann predložil poročilo o posvetovanjih omenjenega kongresa.

Poročilo dr. Henrika Luckmanna je bil sprejem odposlancev v Filadelfiji prav srčen in gostoljuben, oficijalni odposlanci so bili za dobo kongresa gostje mesta Filadelfije in so se za iste priredile mnoge slavnosti: razun svečanega sprejema pri mayorju filadelfskem Musical Smoker pri Manufacturer-klubu, Luncheon pri University of Pennsylvania, gledališka predstava v Chestent-gledališču, sprejem pri The American Academy of Political and Social Science itd. Glede razstave je omeniti, da so na tej razstavi večinoma Filadelfija in država Pennsylvania, ostala Amerika se je je le malo udeležila. Če tudi se ni videlo veliko predmetov, ki bi bili nalašč za razstavo pripravljeni, vendar je ista nudila mnogo zanimivega v različnih strokah. Na predmetih, katere so evropske države razstavile, so bili zapisani kraj izdelovanja, prodajna cena in določba predmeta. Odposlanec je v filadelfskih časopisih opozarjal na razširjenje trgovskih odnošajev s kranjsko deželo in najbližjim pristaniščem s Trstom.

Poročevalec omenja, da se zanimivo poročilo odposlanca lahko vpogleda v zbornični pisarni, in ker je odsek iz njega razvidel, da se je odposlanec zelo potrudil podati v kratkem kolikor mogoče jasno sliko trgovskega kongresa in zastopati domače koristi, predlaga v odsekovem imenu: Poročilo se z zadovoljstvom vzame na znanje in odposlanec inženirju dr. Henriku Luckmannu izreče zahvala. — Predlog se je vsprejel.

VIII. Zbornični svetnik Fran Omersa poroča o volitvi dveh zastopnikov zbornice v šolska odbora c. kr. obrtnih strokovnih šol v Ljubljani, nasvetuje: Zbornica naj voli svojim zastopnikom v šolskem odboru c. kr. strokovne šole za lesno obrt gosp. Viktorja Naglasa, tovarnarja s pohištvo in hišnega posestnika v Ljubljani, in svojim zastopnikom v šolskem odboru c. kr. strokovne šole za umetno vezenje in čipkarstvo gosp. Feliksa Urbanca, zborničnega člana in trgovca v Ljubljani. — Predlog se sprejme. (Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 1. februarja.

— **Osobna vest.** Suplent na gimnaziji v Ptujju g. Jos. Wester, je imenovan profesorjem na gimnaziji v Novem mestu.

— „**Edinost**“, stara ta farovška kuharica tržaška, že zopet rogovili. Ker je na Kranjskem nikdo za svet ne povprašuje, se pa sama vsiljuje, kakor se nevednim kmetom vsiljuje prav nadležni zakotni pisar, ki ničesar ne ve, vendar pa hoče o vsem govoriti! Nekaj časa sem je stara devica mirovala, ter bila s plitvim kofetom, ki ga vsaki dan skuha tržaškim rodoljubom, zadovoljna. Ali sedaj se je pa zopet zdramila, in svoj lonec je postavila sredi Ljubljane, ter iz njega oblija najprej

Dalje v prilogi.

natrkan, kakor takrat, ko jo je obiskal prvi-krat. Stopivši v hišo, ni nikogar pogledal, nikogar pozdravil.

„Na, mati! to-le ti je poslala Pepca!“ ... Na mizo je položil ...

„Za Božjo voljo!“ je zakričala Korunovka in skočila izza mize, kjer je šivala.

„Dá, mati, dá, tako je“, je jecljal z glasom, kateri je zvenel po joku, „vidiš, danes bi lahko bila mlada Frankolovka, vidiš, kaj nama je naredila“ ... in zajokala sta se oba.

Na mizi se je pa začela gibati Pepcina pošiljatev ...

„Daj mu jesti! Fant je, Stanko mu je ime. Tako nekrščansko ime! V pratiki ga ni!“

„Kaj mu naj dam, saj nimam ničesar!“

„Čakaj, po mleka grem! Jutri pa kupim kje kakšno kozo. Dala mi je denarjev in vsak mesec nama bo pošiljala za „rejo“.“

Plačevala bosta vsak pol!“ ... Pepce pa ni bilo dolgo več domov. Stanko je že nosil hlačiце, ko je prišla gledat za njim.

„Škoda dekleta! Kako je bila lepa!“ ... so dejali ljudje.

Mladi Frankol se ji je pa nalašč nastavil, ko je šla mimo njegove hiše.

„Pepca, kdo je oče, ali doktor ali profesor?“ jo je vprašal hudomušno ...

deželni odbor, potem „frakarstvo“ v Narodnem domu — ali nimate Tržačani res nikakih drugih skrbij? — končno pa sprožila se znanega nekdanjega svojega „opazovalca“ — ki je prej kot ne neki pisar na ljubljanskem magistratu, — ter si pustila obesiti po njem to-le gorostasno budalost na svoj kljukasti nos: „Kranjski Nemci in slovenska politika na Kranjskem. Prijatelj našega lista nam piše od tam: Opetovano se je že svarilo naše politične može na Kranjskem, naj se za interese slovenskega naroda bojujejo z drugo taktiko, pred vsem pa neodvisno od Nemcev, kakor se primorski Slovenci neodvisno od Italijanov. A vse zaman! Ko bi kranjski Slovenci imeli politične voditelje, to je samostojne in vplivne voditelje, bi se Nemci in vlada ne upali stopati nam tako na tilnik, ali celo — več! Zdaj se kranjski nemški krogi javno hvalijo okoli, „da imajo politično vodstvo kranjskih Slovencev oni v rokah in da je njih beseda odločilna za politične pridobitve in zahteve Slovencev tu!“ — In res! Dočim jedna naših strank Nemce brezobzirno prijemlje, se jih druga boji in ima iz ozira do njih tak rešpekt pred njimi, da se vse pohujšuje nad to sramotno politiko. Ko bi bila slov. žurnalistika v spretnih in večjih rokah in neodvisna od oseb, pela bi Nemcem in vladi tudi druga. To in taki so vzroki, da smo mi Slovenci pred očmi Nemcev in vlade — ponižni kužki. Zdaj bi bilo še čas obrniti voz slovenske politike! Obrnimo voz! Opazovalec.“ Čestitamo! To je klaja, ki bi jo drugod najstarejše osle ne povohalo, v Trstu pri „Eдинosti“ pa jo s slastjo pohru stajo! Dober tek! Mimogrede pa bodi povedano, da se časih oglasi pri nas tudi tržaški „opazovalec“, ki ni zadovoljen niti z „Eдинostjo“, niti z zlato uro njenega urednika. To bi pisano gledali gospodje pri „Eдинosti“, če bi mi vsak teden sprožili tega opazovalca. Pa ga do sedaj še nismo spuščali, ker smo za trdno pričakovali, da se tržaška klerikalna mamca vendar enkrat že privadi, da ne bode neprestano s svojimi škrbastimi zobmi obirala našo napredno stranko. Če pa brezkrvna starka ne bo dala miru, ji pa za res posvetimo enkrat z našim tržaškim opazovalcem!

— **Vinogradniško društvo na Glincah.** „Slovenec“ je včeraj priobčil izjavo, da je poslovodja „Vinogradniškega društva“, Fr. Petrič odložil odborništvo in poslovodstvo. Čuli smo že prej, da je v društvu pri zadnji seji prišlo do praske, mej odborniki. Posebno se je neki razkačil g. Peterca, ki se neki izvrstno razume na vinsko kupčijo ter zastopa načelo: Jaz kupujem vino pri Bolafiu, pa mi je vse jedno, če je vino ali petjot. Dozdeva se nam, da je kriza v vinogradniškem društvu začetek konca, in da sta poslovodja in kletar ravno v pravem času odnesla šila in kopita. Gospodje Vencajz, profesor Wester in Peterca bodo menda imeli samo še nalogo, da zagotové društvu dostojen pogreb. Saj to je javna tajnost, da ima društvo sicer ogromno dolga, (za 30.000 gold. vemo natančno, povrh teh je pa še precej dolga pri „Ljudski posojilnici“) kupčija pa gre slabo. Gostilna je vedno prazna in tudi novi kletar Cotič, ne bo tega predrugačil. Ljudje nimajo nič zaupanja v društvo. Ne le priprosti ljudje, ampak tudi duhovniki ga nima, o, dasi so somišljeniki g. Vencajza. Tako je župnik v Javorju pri Litiji, g. Jelovski, v javni gostilni v Ljubljani odkritosrčno povedal, da je bil v vinogradniškem društvu in poskušal tam vina. Povedal je neki odbornikom naravnost, da mu njihovo vino ne diši, v gostilni pa še bolj odkritosrčno povedal, da je „vino“ v inogradniškega društva za nič. In takisto menita tudi kranjski gospod dekan, ki kupuje naravno vino na Tirolskem, kanonik g. Zamejč, ki kupuje vino od prve vinske firme J. C. Röger in še mnogi drugi. Gosp. Vencajz že sam uvideva, da se njegov načrt ni posrečil in ljudje govore, da hoče društvo opustiti gostilno in napraviti štacuno, torej konsum. To ga bodo veseli glinški in viški možje! Ali božji blagoslov tudi nad konsumom ne bo počival, kakor ni počival nad gostilno in prepričani smo, da bo tudi konsum vzel ravno tako žlosten konec, kakor je — prej ali slej — zagotovljen gostilni. Kar bo v naših močeh, bomo radi pomagali, da se to čim prej zgodi.

— **Banket v proslavo „katoliškega političnega društva“.** V našem poročilu o tem banketu (!) — kuvert po 3 krone —

meščanstva ime tukajšnjega gostilničarja z modernizovanim imenom „Rejči“ — nek-daj klicali smo ga Andrejček. Mož — bivši trgovec, sedaj gostilničar, koketoval je že nekaj let sem z klerikalno stranko. Narodna stranka zamerila se mu je po njegovih lastnih gostilniških nemških — nemščina mu je zelo k srcu prirastla — deklamacijah radi tega, ker je odbor „Narodnega doma“ izročil nabavo traverz za „Nar. dom“ drugemu cenejšemu trgovcu, ki pa je bil nota bene nekaj njegov družnik. Izstopil je iz vseh narodnih društev, vzel si zlasti dra. Tavčarja na muho, kakor da bi bil dr. T. v odboru „Nar. doma“ in slednjič postal član „meščanskega kluba“, kjer ubijajo člani dolge zimske večere z igranjem domine za fižol, s „Kreuz-mariogom“ za bob, ali pa tudi vlečejo „špano“ za grah. Po banketu privoščil si je naš Rejči še kozarec „plzenca“. Pri tem naletel je pa na družbo, od katere je čul take „pridige izza gardin“, da mu baje še danes po ušesih doné. Radovedni smo le, če je ta posili-klerikalec „litral“ traverze za „Katoliški dom“? Bržčas je moral to storiti, ker se njegov barometer ravna po oddaji ali neoddaji traverz. Oj, te „prešmentane“ traverze!

— **Dobri vzgledi.** Piše se nam: Dne 28. januarja je bilo v neki gostilni šmarijske fare zbranih več kmetov, mej katerimi je bil tudi nad 70 let star mož. Govorili so seveda tudi o duhovnikih, zlasti o tem, kaka je bila nekdanj in kakšna je sedaj. Omenjeni starček je bil najglasnejši. Opetovano je slovesno zatrjeval: „Verujem v Boga, in v božjega sina in sv. duha, na farje pa ne. Nekateri duhovniki nam dajejo take vzgled, da bi morali vso vero izgubiti, ko bi sami trdno ne verovali“. Kdor pozna kapelana Paulusa v Šmariji, bo rad priznal, da se tem starčkovim besedam ni čuditi. Kar počenja kapelan Paulus, pre-sega že vse meje. Naj navedemo nekaj vzgledov. Kaplan je izvedel, da je neko dekletko prišlo v blagoslovljen stan. Ne bodi len, pošlje babico k nji z ukazom, da jo mora preiskati, če je to res, kar se je kaplanu povedalo. Babica je res prišla k dekletu. Ta pa je kaplanovo zaupnico seveda napodila. Babica je hite'la na orožniško postajo. Menda je mislila, da so kaplanovi ukazi tako sveti, da morajo njih izvršitev celo c. kr. orožniki omogočiti. Preiskava na kaplanov ukaz ob asistenci orožnikov! Seveda so orožniki babico primerno odpravili. Drug vzgled. Kaplan je tudi katehet. Zdi se mu pa, da je za njegov trud pre-slabo plačan in vsled tega pobira od šolarskih otrok krajcarje. Ni dolgo tega, kar je pobiral po 3 kr. za neko mašo, ka-li. Seveda je z otroci prav prijazen. Še s kakšnim zaupnim vprašanjem jih osreči. Tako jih je vprašal, kaj da ljudje o njem govore. Otroci so seveda odkritosrčno povedali, da ga ljudstvo imenuje velicega prijatelja ženskega spola. Izražali so se pa tako drastično, da jih kaplan nič več ne izprašuje. Sicer pa se nam dozdeva, da je kaplan časih nekoliko zmešan. Tako je na sv. večer pri polnočnici po „Ite missa est“ zapel — alelujo. Vse ljudstvo se je smejala, češ, saj je Izveličar šele rojen, kako da že alelujo poje! Za danes naj zadostuje to. Povedali bi lahko še marsikaj, a že po tem, kar smo navedli, bo vsakdo umel, zakaj se je začetkom teh vrst omenjeni starček toli jezil, in umel bo tudi, zakaj vsa fara vzdihuje: „Tvojega namestnika nas reši, o Gospod, in pošlji nam družega, ki te bo dostojnejše nadomestoval.“

— **Mauring — obsojen.** Iz trgovskega in obrtnega društva čujemo, da je deželna sodnija kaplana dr. Mauringa kot voditelja konsumnega društva na Igu obsodila na globo 20 gld., ker društvo ni hotelo nekemu „radovednežu“ pokazati svojega registra, dasi pravi postava, da se mora register vsakemu pokazati, naj bo člen dotične zadruge ali ne.

— **Izginil je iz Šentjanža Ivan Bezeljak,** namestnik božji, doma s Črnega vrha. Poskušal se je tudi v sodomskih grehah. Pravi, da so ga žandarji pregnali v Ameriko.

— **Obtožba „katoliškega“ župana.** Te dnij obsojen je bil ljubljenec Poljskega župnika Kolarja, župan občine M. D. v Polju znani Plevnik iz še bolj slavnoznanega Kašlja, kjer je prišlo do prvega poloma v konsumnih društvih na 40 kron globo, oziroma 4 dnij za-

župnik Kolar, ali je bilo vredno, da ste se za tega svederca toliko potili in s tem svojim pehanjem staraga, s križcem s krono odlikovanega poštenjaka, dolgoletnega župana g. S. z županskega stola vrgli? Seveda staremu izkušenemu možu ste vi premladi in ni hotel vaša marioneta postati?

— **Klerikalni napredek.** Piše se nam: Svoječasni udeležniki glasovitih duhovniških vaj so pa res srečni učitelji, če hočejo v vsem biti pokorni č. gg. Začasnemu 22letnemu učitelju gosp. J. na D. pri L. je oskrbel nevesto duhovnik. O, dr. Nevesekdo, kmalu se bode pričel ženitovanjski nabor — po prerokovanji 1.4000! J. je vsaj izmed mlajših učiteljev eden najzvestejših privržencev klerikalne stranke, zato je bilo pa tudi njegovo ženitovanje prav „sveto“. Vse se je vršilo pod okriljem čast. duhovščine. V farovžu se je kuhalo, šedne in domače farovške kuharice so stregle, navzoči so bili mežnarji in 4 duhovniki, toda — nobenega učitelja ni bilo ves dan videti. Po noči pa so tudi malo zaplesali, ker to je klerikalcem že dovoljeno.

— **Novomeški vodovod in duhovščina.** Z Dolenjskega se nam piše: V vseh župnijah novomeške okolice razsaja že več mesecev legar. To dejstvo kriči po vodovodu do neba. Mesto da bi vsi poklicani faktorji pospeševali gradnjo vodovoda, kateri bo Novo mesto in okolico preskrbljeval z dobro vodo, mesto da bi se zavzemali za kar mogoče hitro rešitev tega življenjskega vprašanja, spoznala sta dva „kmetoljuba“, navidezno tolerantna župnika, stopiški in podgrajski, za potrebno, kmete v nju farah nahujskati, da delajo podjetju razne težkoče radi oddaje vode itd. Dne 27. t. m. prejeli so nahujskani kmetje in drugi interesentje razsodbo, ali kakor je naše okrajno glavarstvo za dobro spoznalo nemški „Erkenntniss“ (za izključno slovenske stranke!), vsled katerega so vsi podani ugovori dobro utemeljeno odbiti. Bog zna, če bosta župnika-hujškača še nadaljevala svojo herostratsko počenjanje, ali sta jih „Erkenntniss“ in še bolj razširjajoči se legar vendar že spametovala?

— **Slovensko gledališče.** Na jutrišni praznik dne 2. t. m. je četrta letošnja ljudska, popoldanska predstava, in sicer se uprizori širšim krogom najbolj priljubljena izvorna narodna igra s petjem „Rokovnjači“; začetek te predstave je točno ob 1/4. uri popoldne. Vstopnina je izredno znižana. — Pri sobotni predstavi, dne 3. t. m. uprizori se v letošnji sezoni prvokrat na novo predelani in priučeni „Zapravljivec“. V običajni koncertni sceni te že od nekdanj priljubljene igre s petjem, sodelujejo gdč. Carneri in gg. J. Junek, čelist in J. Procházka, pianist „Glasbene Matice“. Gg. Junek in Procházka svirata dve skladbi in sicer: F. Servais Andante religioso- in D. Popper-Gavotta; gdčna. Carneri pa poje veliko arijo Aide iz Verdijeve opere „Aida“. Glavne vloge so v rokah naših prvih igralcev in igralk. — V nedeljo, dne 4. t. m. nastopi prvokrat po prestani boleznij priljubljena operna pevka gdč. Nošmi v ulogi Marinke v „Prodani nevesti“. Nedeljska predstava „Prodane neveste“ prične se že izjemoma točno ob 6. uri zvečer (in ne kakor je na plakatih prvotno označeno ob 1/2.7. uri), ker se po gledališki predstavi vrši maskarada pevskega društva „Ljubljane“ in ker vojaška godba v poznejši večerni uri ne bi bila celotna za opero na razpolago.

— **Jour-fixe slovenskega umetniškega društva.** Kakor vselej, je bilo tudi sinoči na tem tedenskem jour-fixu jako živahno in veselo. Društvo je bilo, kakor se kaže sedaj, prava potreba za Ljubljano, kjer ni lahko dobiti družbe, da bi se mogli sestajati člani raznih umetniških panog. Prav po vzoru bratskega hrvatskega umetniškega društva zagrebškega združuje tudi naše društvo v najlepši slogi in iskrenem prijateljstvu v svojem okrilju slikarje, kiparje, podobarje, literate, igralce ter operne pevce in pevke pa tudi vse, ki imajo smisla za umetnost. Odbor se resno bavi z vprašanjem, da se otvori v Ljubljani I. splošna slovenska umetniška razstava ter se je oglasilo že dokaj umetnikov, ki bodo doposlali svoje umotvore. Odbor je tudi sklenil, da bodi društveno glasilo hrvatski moderni zbornik „Život“, v ka-

neracija naših literatov. Sinoči na jour-fixu predaval je o A. Aškerčevem ciklu „Pavliha na Jutrovem“ gosp. E. Gangl. Njegovo temeljito in poetično nadahnjeno predavanje se objavi. Zabavni del pa so oskrbovali društveni člani: gdč. A. Carneri, gospa Irma Polakova, g. Lebeda, gosp. Junek in g. Procházka.

— **„Sokol ljubljanski“**, ki priredi, kakor vsako leto, tudi letos veliko sijajno maskarado na pustni torek, dela že pridno priprave, da bode tudi letošnja maskarada vredna vrstnica poprejšnjih. Vodilna ideja bode za letos posebno aktualna: „V osrčju Afrike“, kar daje fantaziji udeležen in udeležencev najširje polje. Slikarska dela in druge potrebne dekoracijske stvari se že marljivo izdeljujejo.

— **Cesar v tehnološkem obrtnem muzeju.** Cesar in nadvojvoda Oton sta si ogledala v dunajskem tehnološkem obrtnem muzeju načrte za instalacijo avstrijskega oddelka na pariški svetovni razstavi. Pri tej priliki se je cesar jako zanimal za ondi razstavljene šivalne stroje Singerjeve tvrdke. Razstavljenih je bilo 7 takih najnovjših specialnih strojev, katere gonijo elektromotorji. Priloženi so bili tudi vzorci izdelkov teh strojev ter naslovi tvrdk, ki jemlje svoje zaloge iz Singerjeve tovarne. Tu se vidi, da ima tvrdka med odjemalci elito dunajskih tvorničarjev. Zastopnik Singerjeve tvrdke je razkazal cesarju in nadvojvodi stroje in elektromotorje, in cesar se je izrazil o njih jako laskavo.

— **„Dantejev pekel“** ali druga velika maskarada pevskega društva „Ljubljana“. Dekoracijska dela so se že pričela ter vsej pravici na ljubo se zagotavlja, da prostorna sokolska dvorana še dosedaj ni bila tako pomenljivo slikana. Takoj ob vходу v dvorano, kateri bode posebno fino izdelan, stal bode Dante s svojo ljubico, kažoč v votlino, skozi katero se bode došlo v pekel. Stopivši v dvorano, zagledal bodeš odprto nebo, v dolini pa veliko reko, na kateri jedni strani stal bode Dante, obdan od peklenščekov, zmajev, kač ter družih peklenških prikaznij; na drugi strani pa njegovo ljubico, nad katero se bodo krožili angeljski kori. In čedalje bolj in bolj stopal bodeš v pekel, kjer boš videl mnogo peklenških groz, opisanih po Danteju. To vse torej kaže, da priredi „Ljubljana“ letos res nekaj izvanrednega, česar naj slavno občinstvo ne zamudi posetiti. V odboru pošla so vabila popolnoma. Ker se pa od večih strani po njih vprašuje, usoja si isti slavnemu občinstvu naznanjati, da je nemaskovanim vstop tudi brez vsacega vabila dovoljen.

— **Za maskarado pevskega društva „Ljubljane“** dobil je tudi „Sokol“ kot podporni člen še specialno vabilo. Odbor torej pozivlja s tem vse člene, da se mnogobrojno udeleže veselice bratskega društva v nedeljo dne 4. t. m.

— **Mestna ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda** vabi vse cenjene svoje članice, naj bi se vdeležile maskarade pevskega društva „Ljubljana“, katero je vsikdar radovoljno in požrtvovalno sodelovalo pri narodnih priredbah. Maskarada bo dne 4. t. m. Člani narodnih društev, ki pridejo z društvenimi znaki, plačajo isto vstopnino, kakor maske.

— **Slovensko trgovsko pevsko društvo** ima danes, mesto pevske vaje, svojo redno odborovo sejo, točno ob pol 9. uri zvečer v društveni dvorani. Č. gg. društveni odborniki, kakor tudi pripravljalni odbor plesnega venčka, se tem potom vljudno opozarjajo se današnje seje udeležiti. Vabila za plesni venček se že jutri odpošljejo.

— **„Benetke v Ljubljani“** ali velika „Slavčeva“ maskarada, katera se vrši na malo predpustno nedeljo v „Nar. domu“, bode, kakor se kaže, za Ljubljano nekaj izvanrednega. Ta maskarada nas bode dovedla iz krute zime v Ljubljani mahoma pod milo italijansko podnebje v Benetke. Vsa dvorana bode spremenjena v slikovit Markov trg s cerkvijo in krasnimi palačami okoli. Pomnoženi odbor je vztrajno na delu. Slikarska dela je prevzel društveni član in znani slikar domačin, g. Kramaršič, čigar sposobnost je porok, do bodo slikarje lepe. Posamezniki in skupine se pridno oglašajo za informacije glede maskovanja. Kaže se torej, da bode ta maskarada vrlo zabavna, in da se občinstvo že sedaj zanima

— **Društvo delovodij** priredi dne 3. februarja ob pol osmih zvečer v Hafnerjevi pivarni svoje zborovanje. Ker so zelo važne točke na dnevnem redu, se g. člani vljudno vabijo, naj se zborovanja mnogoštevilno udeležijo.

— **Poštni sluge in pismonoše** priredi 21. februarja v dvorani starega strelišča svoj plesni venček. Ti plesi vrlih poštinskih uslužbencev so jako priljubljeni in ni dvoma, da bo tudi letošnji dobro obiskan.

— **Vodstvo mestne elektrarne** nas je z ozirom na pritožbe, da zadnje dni ponekod, zlasti ob periferiji niso gorele žarnice, naprosilo pojasniti, da so se svetilke, kakor vedno, tako tudi te dni v redu prižigale. V zadnjih dnevih pa je padal sneg v celih kosih s streh in z dreves in ponekod poškodoval napeljavo. Saeg je mnogo žic potrgal, tu in tam so se žice tudi stikale in so pregorele svinčene varovanke. Poprava za škode se tudi pri najboljši volji ne da naenkrat izvršiti, nego treba za to vsaj dva ali tri dni časa.

— **Za konjerejce.** C. kr. poljedelsko ministrstvo je z razpisom z dne 28. decembra 1899, št. 28532, ukazalo, da se bo na Kranjskem v spuščalnih postajah Kočevje, Ribnica, Rakovica, Kostanjevica, Št. Jernej, Škocijan, Cerklje, Studenec, Grosuplje, Horjul, Vrhniko, Selo in Veliki Gaber, od letošnje spuščalne dobe pričenši, spet pobirala spuščalna taksa za državne žrebce, postavljene v zgoraj navedenih postajah, in to po 1 gld. = 2 kroni od vsakega žrebca, v postajah Postojna, Koseze, Cerknica, Rudolfovo in Žužemberk pa ostane še nadalje brezplačno spuščanje.

— **Mestna hranilnica ljubljanska.** Meseca januarja 1900 nložilo je v mestno hranilnico ljubljansko 1164 strank 614.780 kron 59 vin, 906 strank pa dvignilo 692.783 kron 53 vin.

— **„Narodna čitalnica v Kamniku“** priredi v nedeljo 4. februarja t. l. veselico z igro „Revček Andrejček“ in plesom. Gosti dobro došli!

— **Klub biciklistov Škofjaloka** priredi dne 2. t. m. v prostorih narodne čitalnice ples, h kateremu vabi najljubneje. Pri plesu svira novomeška godba na lok. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za gospode 2 kroni, za obitelj 3 krone, dame so vstopnine proste.

— **Metliška čitalnica** priredi jutri, 2. t. m., v svojih prostorih veliko Vodnikovo slavnost z besedo in plesom.

— **Il. bistriška-trnovska čitalnica** priredi s prijaznim sodelovanjem tamburaškega kluba „Ilirska Vila“ v prostorih Jelovškove gostilne v Il. Bistrici v nedeljo 4. t. m. veselico. Ustopnina: člani 1 krono, z družino 2 kroni; nečleni 2 kroni, z družino 3 krone. Ker je dobiček namenjen v korist Prešernovemu spomeniku, sprejemajo se preplačila hvaležno.

— **Izvenak. podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Gradcu** priredi dne 5. februarja 1900 s prijaznim sodelovanjem tamburaškega zbora akad. društev „Sloboda“ in „Triglav“, pevskega zbora akad. društva „Triglav“ in četverospava gg. akad. Stojan, Witschl, Strašek in Goršič zabavni večer, na kateri se vabijo udje in v obče Slovani. Vzpored je jako raznovrsten in zanimiv. Petju in tamburanju sledi ples. Začetek ob 8. uri zvečer. Lokal: Steinfelder Bierhalle. Vstopnina za osebo 1 krono, za obitelji 3 krone.

— **Na Dvoru pri Žužemberku** je dne 29. m. m. pri občinskih volitvah klerikalna stranka propadla popolnoma. Niti jednega svojih priporočencev ni spravila v odbor; še svojega dosedanjega župana ne.

— **Volkovi.** V začetku minulega meseca ustrelil je lovec J. Trebec iz Zagorja dva volka v šneperskih gozdovih.

— **Glas iz občinstva.** Opekarska cesta ima že tako malo svetilk, a sedaj pa še te ne gore, tako da človek ne ve kam stopi. Po celi Opekarski cesti gori samo jedna žarnica, in to že tri večere. Potrebno bi bilo, da bi se zato poklicani mestni uslužbenci malo bolje zanimali.

* **V samostanu pridržale** so Ivovske frančiškanke 22letno komteso Marijo Poninsko, ki nima ne očeta ne matere. O božiču je prišla v samostan za nekaj dni opravljat svoje verske dolžnosti, a ko sta jo hotela varuha, drž. posl. baron Blazowski in dež. posl. Torosiewicz, po praznikih od-

peljati zopet domov, je komtesa izjavila, da ostane v samostanu, češ, da je našla v njej prednica poklic za redovniško življenje. Varuha pa sta komteso vendarle vzela seboj, toda že čez nekaj dni je ušla zopet v samostan. Frančiškanke nočejo več izročiti komtese ter so izjavile, da se niti za policijo ne brigajo. Sodi se, da je komtesa bogata, zato so jo frančiškanke pridobile zase. Varuha nočeta odnehati, ter bosta komteso z dovoljenjem nadvaruštva, sodišča v Stanislavu, rešila na vsak način. Varuha sta se obrnila že do ministrskega predsednika Koerberja, ker nadškof Moravski in škof Weber nista hotela posredovati.

* **Marija Renard**, najpriljubljenejša primadona dunajske dvorne opere, se je predvčerajšnjim zvečer poslovila v operi „Carmen“ od dunajskega občinstva, ker se bode v kratkem omožila z nekim aristokratom. Še nikdar niso prirejali Dunajčanje nobenemu gledališkemu umetniku takih ovacij kakor poslavljajoči se Mariji Renard. 136krat je morala priti med predstavo in po predstavi pred zastor. Daril, vencev in šopkov pa je dobila naravnost ogromno. Renard je morala govoriti ter končno obljubiti, da o priliki vendar še stopi pred Dunajčane kot nedosežna pevka.

* **80 let star tenorist** bo nastopil početkom februarja v Stuttgartu v ondotni kraljevski operi. Ta nedvomno najstarejši operni tenorist je nekdanji slavljani Henrik Sontheim, ki je bil že l. 1842. pri gledališču in je že 25 let upokojen. 3. febr. bo star 80 let in tistega dne zvečer bo sodeloval v tretjem dejanju „Zapravljivca“. Sontheim ima baje še vedno krasen tenor ter se more meriti z najboljšimi pevci.

* **Ubil svojega proti-kandidata.** Kakor poročajo iz Karlsburga, se je dogodil v Pojani nenavaden skriven umor. Bogati kmetovalec Opolčan je ustrelil iz zasede kmeta Svezazana, ki je bil njegov protikandidat pri volitvah za župana. Volitve bi se morale vršiti tega tedna, no, Pojanci so sedaj brez kandidatov, kajti eden je mrtev, drugi pa v ječi.

* **Velikomestne blodije.** Na Dunaju so zaprli te dni gostilničarja in posestnika Rudolfa Krautstoffela, čegar imetje ima bajno vrednost 2 milijonov kron. Zaprli so ga iz dveh vzrokov: sleparil je dalje časa svoje natakraje ter jim napravil pri računih mnogo škode in živel je s svojo 34-letno hčerjo Alojzijo več let v prepovedanem razmerju, čegar posledica je dvoje otrok. Prvi otrok, deček, je izginil brez sledu. Za drugega pa oče ni hotel skrbeti, nego je pustil, da mu hčer strada s svojim otrokom. V svojem obupu je hči Alojzija, katero je oče končno zavrgel in spodil iz hiše, povedala očetov in svoj zločin. Drž. pravdnštvo je dalo zapreti milijonarja, hčer in neko babico.

* **Čast. kadet roparski morilec.** Lani so zaprli in degradirali čast. kadeta Jos. Zadoscha, ker je nekoga oropal in umoril. Te dni je bil v Debrecinu pred vojaškim sodiščem obsojen na 20letno ječo, katero mora presedeti v Petervaradinu.

* **Grofica — sleparka.** V Curihu so zaprli te dni nekdanjo lepico grofico Murat, ker je osleparila več oseb v glavnih mestih naše države. Triletno hčerko so ji vzeli ter jo izročili bogati družini v Graubündtenu. Grofica Murat, znana pod imenom „lepa Olga“, je živela jako razkošno ter napravila velike dolgove. Ker ni več lepa, so se vsi njeni čestilci poizgubili in jo pustili v bedi.

* **Anarhisti proti italijanskemu kraljestvu.** V 2500 iztisih je izšel socialistično-anarhistični almanah, katerega je zvezni svet v Brnu konfisciral, in ki pozivlja na odkrito vstajo v Italiji, češ, proti puškam in topom italijanskih vojakov treba rabiti bombe, požiganje in razstrelbe. Almanah obsega 64 strani. Za prihodnjo številko je obljubil Peter Krapotkin članek z naslovom „Anarhija je neizogibna“.

* **Zalosten predpust.** Na Angležkem bridko tožijo radi vojne ne le oni, katerih rodbine so neposredno prizadete po izgubi možkih udov, marveč pred vsem tudi prirejevalci veselice koncertov in javnih iger, saj so sedaj vsi kraji, na katerih se je prej razvijalo najživahnejše življenje, prazni in zapuščeni. V klubih živo pogrešajo mladine in še bolj v gledališčih. Po manjkanju moške mladine obhajajo sosebno Angležinje doma in na vseh zabavah ter veselicah, kjer skoro ne bo prav nobenih družabnikov

več in so malone same med seboj. Doma ostali moški pa imajo seveda opravila preko glave, da vsaj za silo vstrezajo željam zapuščenih dam in damic.

Književnost.

— **„Ljubljanski Zvon“.** Vsebina februarjskega zvezka: 1. E. Gangl: Jutranja sonata. Pesem. 2. Fr. Govékar: Suzana. Novela. 3. Adrijanin: Vzdihi. Pesem. 4. Dr. Simon Šubic: O zrakovlovstvu. 5. Dr. Ivan Robida: Odreci! Pesem. 6. Ivan Subic: Iz pisem Jurja Šubica. 7. —: Prijatelju. Pesem. 8. Ivan Prijatelj: Ruski roman in moderna francoska književnost. 9. Fr. Serafin: Elza. Novela. 10. Književne novosti. A. Aškerc: Poezije drja. Franceta Prešerna. — „Zvonček“. — **: Ilustr. Narodni kalendar za l. 1900. — Z. in J. W.—: Studie mit Uebersetzungsproben von Dr. Gajmir Krek. 11. Slovensko gledališče. Z.: Dramske predstave — oé: Operne predstave. 12. Glasba. oé: Drugi redni koncert „Glasbene Maticе“. 12. Upodabljaljoča umetnost. Nekdo, ki je modele videl: Modeli za Prešernov spomenik. 14. Listek. Andrej Andrejevič Kalašnikov: Russkij kružok. — Dr. J. Vošnjak: Za Prešernov spomenik. — **: Med revijami.

— **„Glasbena Zora“.** 1. številka II. ima tole vsebino: „Ko gledam ti v oči“. Moški zbor in bariton solo. Besede priredil Ant. Funtek, uglasbil Vinko Krek. „Sijaj solučice“. Moški zbor in bariton solo. Besede narodne. Po narodnem napevu priredil Fr. Ferjančič. „Večerna“. Mešan zbor. Besede in glasbo zložil Janko Leban. „Stutnja“. Moški četverospjev. Besede Engelbert Ganglove, uglasbil Fr. Gerbič. „Usmév“. Moški četverospjev. Uglasbil J. Bartl. Literarni del obsega tele članke: O programu in stališča „Gl. Zore“. — O vodilnem tonu. — Vesti iz umetniškega sveta. — Opazka in listnica uredništva.

— **Predpustne pesmi** za moški zbor in četverospjev s spremljevanjem klavirja, uglasbil Al. Sachs, učitelj v dež. prisilni delavnici v Ljubljani. Op. 10 Cena 3 K 20 vin. Samozaložba. Tisk R. Miličeve tiskarne v Ljubljani. Pevskim društvom na Slovenskem utegne za veseli predpustni čas prav ugajati ta zbirka šaljivih kompozicij, ker ravno te vrste skladb pogrešamo precej čutno in je izdajatelj gotovo ustregel marsikateremu društvu, ki želi izvajati kaj jednacega pri svojih veselicah. Skladbe so nastopne: Živa brésa (zbor in dvospjev za tenor in bariton); Pesem od hlač, narodna; Mama, povejte, če smem?; Vinski brat; Ciganska. Skladatelj je uporabil vseskozi vesele poskočne plesne ritme, besedam in njih duhu primerne in so torej skladbe lahko izvedljive. Opomba skladatelja pri „Ciganski“ glede izvajanja se prav lahko vporabi pri ostalih skladbah, posebno prva skoro zahteva, da se izvaja v kustumih, istotako se to zgodi lahko pri ostalih, kar bode gotovo povečalo efekt. Nekatere trivajnosti besedila n. pr. „dekle le v uho me piši“ — v sicer ljubki, morebiti najboljši skladbi „Mama, povejte, če smem?“ bi se bile dale pač odstraniti, eventualno se to lahko zgodi pri izvajanju. Kakor rečeno, pa je to delo dobro došlo vsem društvom, ki bodo gotovo rada segala po tej izdaji ter tako skladatelja izpodbujala k daljnemu delovanju na tem polju, tem bolj ker tudi cena za 21 strani 4° oblike obsegajočemu lično tiskanemu delu ni previsoka.

Telefonska in brzojavna poročila.

Krško 1. februarja. Dr. Romih je soglasno izvoljen županom.

Dunaj 1. februarja. Češki namestnik grof Coudenhove, ki se že tri dni tu mudi, je bil danes pri cesarju v avdienci. Dvorna svetnika češkega namestništva, Grohmann in Frobek, sta semkaj poklicana, da se udeležita posvetovanj glede minoritetnih šol, katero vprašanje pride na razgovor pri spravnih konferencah. Prve seje spravnih konferenc se udeleže vsi ministri.

Moravska Ostrovica 1. februarja. Prizadevanja posredovalcev, doseči porazumljenje mej premogarji in lastniki premogokopa, so se izjalovila. Vse prebivalstvo je skrajno ogorčeno,

ker je pričakovalo ugodne rešitve. Občni položaj je jako neugoden.

Rim 1. februarja. Kardinal Jacobini, nekdanji apostolski nuncij na Dunaju, je davi umrl.

London 1. februarja. Razprava o dogodbah v Južni Afriki zadobiva tako v perski kakor v poslanski zbornici čedalje nevarnejšo sliko za vlado. Nekateri listi menijo, da bo vlada morala odstopiti.

London 1. februarja. Vojno ministrstvo je sklenilo, da ne pošlje več vojakov v Južno Afriko, dokler ni mobilizovano vsaj toliko mornarice, da bo zadostovala za obrambo angleškega obrežja.

London 1. februarja. „Times“ poroča iz burskih krogov, da je vojno zapovedništvo burske armade prišlo do spoznanja, da z bombardiranjem Ladysmitha ničesar ne opravi. Vsled tega premeni svojo taktiko. Poskusiti hoče zajeziti reko ob kateri leži Ladysmith in tako provzročiti povodenj. Na stotine Kafrov je že na delu.

Narodno gospodarstvo.

Uvod v narodno gospodarstvo.

Po Maurice Block-ovi knjigi „Petit manuel d'économie pratique“ uredil Vekoslav Kukovec. V Mariboru, tisk tiskarne sv. Cirila [1900]. (Odtis iz „Popotnika“ leta 1899).

Slovenci ne moremo imeti do najmanjšega specializovanih znanostij; kaj takega od nas zahtevati, kar imajo veliki narodi, bil bi nesmisel; iz tega pa ne sledi, da nam Slovencem nič drugega ne ostaje, nego križem rok topo zijati v napredek sosednih narodov; nasprotno, kakor v kraljestvu ptic ni samo ponosnih orlov, ampak so tudi drobni vrabci in ljubki — slavci, tako imajo v koncertu narodov i malvi narodiči svoje primerno mesto.

Razume se samo ob sebi, da, kdor hoče doseči vrhunec kake znanstvene stroke, mora ta ali oni jezik velikega naroda ovladati in eventualno i v tem jeziku dopri našati k razvoju znanosti; radi tega pa ne neha biti Slovenec, temveč skrbi, ako ima količkaj prirodnega čustva v sebi, za blagor svojih ožjih rojakov.

Svetovni jezik, na kojega so doslej Slovenci odkazani, je nemški, iz nemškega znanstvenega polja se večinoma tudi presajajo na slovenska tla razne vede.

Pa akoravno imajo Nemci čudovito razvite znanosti, tako da se morajo celo ponosni Angleži in Francozi, ne torej samo Rusi, (ki so kakor znano, pridni in hvaležni učenci Nemcev, kakor je Pobédonosev pred meseci naglasil na Dunaju) od njih učiti, itak se drugi narodi v znanosti v nekaterem oziru odklikujejo pred Nemci. Imamo tu na misli v prvi vrsti — obliko. Kar se lahkote in elegancie oblike tiče, Nemci, in morda Germani sploh, daleč Romanom kos niso. Kratko in jasno priznava to dejstvo jeden prvih nemških narodno-gospodarskih učenjakov, univ. prof. J. Conrad v Halle n. S.; v svojem primeroma sicer drobnem, ali izbornem delu „Grundriss zum Studium der politischen Oekonomie“, pravi v prvem delu § 9:

„Die intellektuelle Leistungsfähigkeit wird bedingt: a) durch das Gedächtniss, b) die schnelle Fassungs-gabe, c) durch die Formengewandtheit, d) durch die Konzentrations- und Kombinationsgabe und damit die Fähigkeit, sich nachhaltig und tiefer in eine Aufgabe hineinzuarbeiten, wie dass nötig ist, um Erfindungen zu machen und in der Philosophie etwas zu leisten. Nur in der letzten Hinsicht steht die germanische Rasse den andern voran, in der erstern entschieden den Romanen und Slaven nach. Das deutsche Volk ist vielleicht das bildungsfähigste, sicher das schulungsbedürftigste Volk.“ (Dalje prih.)

Darila.

Uredništvu našega lista je poslala: **Za Prešernov spomenik:** Sl. čitalnica na Vrhniku 150 K, čisti dohodek veselice za Prešernov spomenik, prirejene dne 27. januarja. — Živela vrla čitalnica Vrhniška, ki je tako sijajno izvršila svojo narodno dolžnost. Posnemajte jo, narodna društva po Slovenskem, da se nam že skoro dvigne ponosni spomenik prvaku-pesniku!

Messmer-jev čaj je nedosežno izvrstno mešanje. Marka dobrih spoznavalcev čaja ter finega občinstva. Vsak poskus pridobi marki trajnih prijateljev. Zabožki na poskušnjo a 100 gr. po 50, 60, 75 kr. in 1 gld. pri Antonu Stacul-u, Ivana Luckmann a nasledniku, J. C. Praunseiss-u ter pri Ivanu Buzzollin-ju v Ljubljani. V. (1899-2)

Odvajalno
Cascara Sagra Malaga vino.
 V Gorici, 12. oktobra 1899.
 Cenj. gosp. M. Leustek, lastnik deželne lekarne
 v Ljubljani.
 Kot najboljši odvajalno in silze raz-
 tapljajoče sredstvo priporočam vsakomur
 Vaše izvrstno Cascara Sagra Malaga
 vino, ker sem se o njega izrednosti prepričal.
 Prosim torej še 1 steklenico po poštne povzetji.
 (10-5) **Ferd. Močvin**, posestnik.

Dež. gledališče v Ljubljani.
 Štev. 57. Dr. pr. 995.

V petek, dne 2. februarja 1900.
Popoldnarska ljudska predstava.
Znuzana vstopnina.
Začetek točno ob 4. uri popoldne.
Rokovnjači.

Narodna igra s petjem v 5 dejanjih. Po Jurčič-
 Kersnikovem romanu spisal Fran Govčar. Godbo
 zložil Viktor Parma. Kapelnik g. Hilarij Benšek.
 Režiser g. Rudolf Inemann.

Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. pih. polka Leopold II. št. 27.
 Prihodnja predstava v soboto, 3. februarja 1900.
 Nova vprizorjen: „Zapravljivec“.

Meteorološko poročilo.
 Višina nad morjem 306,2 m. Srednji zračni tlak 756,0 mm.

Januar	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
31.	9. zvečer	730,1	1,3	sl. jug	oblačno	
1.	7. zjutraj	733,4	0,6	sl. jzhod	oblačno	
"	2. popol.	734,3	3,4	sl. jzhod.	oblačno	7,0 mm

Srednja včerašnja temperatura 1,6°, nor-
male: -17°.

Dunajska borza
dne 1. februarja 1900.

Skupni državni dolg v notah	99 K 75 h
Avstrijski državni dolg v srebru	99 " 55 "
Avstrijska zlata renta	99 " 15 "
Avstrijska kronska renta 4%	98 " 95 "
Ogrska zlata renta 4%	99 " 05 "
Ogrska kronska renta 4%	94 " 45 "
Avstro-ogrski bančne delnice	131 " 80 "
Kreditne delnice	235 " - "
London vista	242 " 25 "
Nemški drž. bankovci za 100 mark	115 " 10 "
20 mark	23 " 62 "
20 frankov	19 " 23 "
Italijanski bankovci	89 " 80 "
C. kr. cekini	11 " 39 "

Trgovski pomočnik
 izurjen v manufakturski in špecerijski stroki,
 se sprejme v službo.
Vencel Arko
 v Šmartnem pri Litiji.
 (248-1)

Stalna
 stranka išče zdravo stanovanje z
 dvema ali tremi sobami za majnikov ali
 avgustov termin.
 Ponudbe pod: „C. R. stalno“ poste
 restante Ljubljana. (242-1)

Trgovski pomočnik
 dobro izurjen v trgovini z železino, ste-
 klenico in jedilnim blagom, sprejme se takoj
 v službo. (222-3)
A. Casagrande v Ajdovščini.

Kanarčke pivo iz Marca, najlepše
 žvrgoleče, razpoložljiva proti po-
 zvetju 8-20 mark na poskuš-
 njo za osem dni; tudi pripravne kletke za petje
 in žvrgolenje. Prospekti brezplačno. (247-1)
W. Hoering, St. Andreasberg, Harz 427.

Ces. kr. avstrijsko državno železnico.
Izvod iz voznega reda
 veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planzja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planzja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, St. Mohorja, Pontabela. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta Pontabela. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabela. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane juž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

J. T. Crnković
 Novalja (Dalmacija)
 proizvajalec in izvozitelj vina in ovčjega sira
 posestnik in trgovec
 se priporoča za naročila svojega

naravnega vina
 na debelo direktno iz Dalmacije
 kakor tudi
 na drobno v Bohoričevi ulici št. 5
 v Ljubljani
 po cenah, ki vzdržijo vsako konkurenco.

Nadalje si usoja naznanjati slav. občinstvu,
 priporočujoč se za najmnogobrojnejši obisk, da se
 bude
v gostilni „pri raku“
 Krakovski nasip št. 4
 točilo istega vina po 24, 28, 32 in 34 kraje.
 liter od 1. februarja naprej.
 Kar se tiče naročil na debelo, sme
 vsakdo, ki naroči več kot 10 sodov, zahtevati
 spričevalo kemične analize kmetijskega društva
 v Ljubljani brezplačno, od 5 do 10 sodov pa za
 polovico stroškov.
 S spoštovanjem
J. T. Crnković
 Dalmatincec.
 (231-2)

Naznanilo. (241-1)
 Naznanjam p. n. občinstvu, da otvorim **z 2. februarjem**
gostilno pri „kranjskem biseru“
Slomškove ulice št. 25.
 Točila se bodo pristna vina iz kleti g. Zajca in slovito vrhniško pivo. Tudi se bod
 skrbelo za gorka in mrzla jedila na večer.
 K obilnemu obisku vabi
J. Kavčič.

svudo
 slovo!
 Dragotin
 Šetinc.
 (251)

Vsem prijateljem in
 znancem, od katerih se
 mi ni bilo mogoče
 osebno posloviti hahor
 tudi slavnemu „Sig.
 pevskemu društvu“
 hlicem, odhajajo na
 Veljniko, prisočen
 „Na zdar“.

Izvrsten
urarski pomočnik
 se sprejme takoj proti navadni plači, ali pa dobi
 stanovanje in hrano, tudi če nima orodja. Istotam
 se vsprejme proti pogodbi tudi

vaje
Anton Murovec
 urar v Radovljici št. 7.
 (238-1)

Novo za trgovce
in poljedelce!
 Po razpisu visoke c. kr. deželne vlade
 v Ljubljani z dne 18. julija 1899, št. 10.599,
 in po vznanji slavnega magistrata v Ljub-
 ljani z dne 28. julija 1899, št. 25.255, se sme
doktor pl. Trnkóczy-jev
Praščiji redilni prašek
 prosto prodajati v vseh prodajalnicah.
 Redilni in krmilni
 prašek. Varstveno
 in dietetično sred-
 stvo za prašiče. Za
 notranjo rabo, služi
 tvorbi mesa in tol-
 šče. Jako blago-
 dejno vpliva na prebavne organe. Zahvalna
 in priporočilna pisma itd. od mnogih polje-
 delcev potrjujejo dobroto tega sredstva,
 katero bi ne smelo manjkati pri nobeni
 kmetiji. Zavojček 25 kr., pet zavojčkov samo
 1 gid.
 Dobiva se pristno samo s to varstveno
 znamko v vseh lekarnah, drogerijah in pri
 vseh trgovcih. Zahteva naj se potem izrecno
 doktorja pl. Trnkóczyja praščiji prašek z
 gorenjo znamko. Če bi ga ne bilo dobiti v
 gorenjih prodajalnicah, piši pod naslovom:
lekarna Trnkoczy, Ljubljana
 na dopisnico za 5 vinarjev in se potem z
 obratno pošto originalna zmes dopošlje.
 Preprodajalci dobé per Cassa 40% popusta.
 Ako se vzame 15 zavojev po poštne pov-
 zetje ali če se vpošlje naprej 2 gid. 25 kr.
 je embalaža procta. (5-10)

Otvoritev trgovine.
 Podpisani naznanjam častitemu občinstvu, da sem odprl v
ponedeljek, dne 29. januarja t. l.
na Francovem nabrežju št. 5
trgovino z vinom.
 Poskrbel sem, da bom zamogel častitemu občinstvu redno postreči z pristnimi
 vini in po nizkih cenah.
 Sedaj bodem imel v zalogi spodaj označene vrste vina, v nadalje pa se bodem
 kolikor mogoče oziral na želje č. občinstva in preskrbel si bodem tudi drugih vrst.
 Za mnogobrojen obisk se priporočam najuljudneje
F. Pelicon
 trgovec z vinom na Francovem nabrežju 5
Pozor! Vse cene so v kronski veljavi.

Refoškát	1 stl. cca. 1 liter	K 1-
Istrska črna (Teran)	1 " " 1 "	-80
Muškateljec	1 " " 1 "	1-
Istrsko belo vino	1 " " 1 "	-80
Dolenjski cviček	1 " " 1 "	-80

 Prazne steklenice se vzamejo nazaj po 10 vinarjev. Dostavljanje na dom in vzorci
 brezplačno. Pri večjih naročilih znaten popust. (218-3)

Gostilna in pekarija
 v večjem župnijskem kraju na Dolenjskem,
 z lepimi prostornimi lokalitetami in veliko
 napolnjeno ledenico, se pod ugodnimi po-
 goji odda na račun ali v najem. (243-1)
 Natančnejša pojasnila daje g. A. Kališ,
 posredovalna pisarna na Jurčičevem trgu.

Kovačnica
 s potrebnim orodjem in čednim stano-
 vanjem daje se takoj oženjenem, dobro iz-
 vežbanemu kovaču v najem.
 Natančnejše poizve se pri gospodu K.
 Lenčetu, na Laverci pri Ljubljani.

Prodaja dalmatinskega vina.
 Po najboljših pogojih pošilja se v sodih
 od 1/2-1-7 hektolitrov vino
črno ali rudeče po 16 kr. liter
belo „ 18 „ „
belo fino „ 25 „ „
 Sod se ali vračuni ali pa se vrne. Za
 večje naročbe po pogodbi. Jamči se za vino
 gledé vrste in pristnosti ter je isto jako
 prikladno za bolnike. (227-2)
 Naročbe sprejema direktno **Janko**
Lucianović, Lastavo (Lagosta)
v Dalmaciji. — Natančnejša pojasnila
 daje g. M. Čepernič v Mokronogu.

FRAN OGRIZEK
 v Planini pri Rakeku
 prodaja in odpošilja kot zastopnik neke prve
 mnogokrat odlikovane tvrdke v Istri, izvrstna
 naravna
bela in črna vina, muška-
telca, šilharja in refoško
 po cenah od 16 do 24 gid., postavljeno voznice
 prosto na vsako železniško postajo na Kranjskem
 in v vsaki množini.
 Za pristnost vin se jamči.
 Vzorci se na zahtevanje radovoljno poštnine
 prosto dopošljejo. (246-1)

**Ustanov-
ljeno leta 1842.**
Brata Eberl
 Ljubljana, Franciškanske ulice 4.
 Pleskarska mojstra c. kr. drž. in c. kr. priv.
 južne železnice.
Slikarja napisov.
 Stavbinska in pohištvena pleskarja.
 Prodaja oljnatih barv, lakov in firnežev
 na drobno in na debelo.
 Velika izbirlka dr. Schoenfeld-ovih
 barv v tubah za akad. slikarje.
 Zaloge
 vsakovrstnih čopičev za pleskarje, sli-
 karje in zidarje, štedilnega mazila za
 hrastove pde, karbolinoja itd.
 Posebno priporočava sl. občinstvu najnovejše,
 najboljše in neprecenljivo sredstvo za likanje
 sčnih tal pod imenom „Rapidol“.
 Priporočava se tudi sl. občinstvu za vse v na-
 jino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi
 kot priznano rečno in fino po najnižjih cenah.

Perilo za gospode
 najboljšo blago in najnovejše
kravate
 prodaja
Alojzij Persché
 Pred škofijo, poleg mestne hiše.

Anton Presker
 Sv. Petra cesta št. 6 Ljubljana Sv. Petra cesta št. 6
 priporoča svojo veliko zalogo
gotovih oblek za gospode in dečke,
jopic in plaščev za gospe, nepremoč-
ljivih havelokov i. t. d.
 Obleke po meri se po najnovejših uzorcih in po najnižjih cenah
 solidno in najhitreje izgotovljava.

Mehanik Ivan Škerl
 stanuje samo
Opokarska cesta št. 16.
 Sivalni stroji po najnižjih cenah.
 Bicikle in v to stroko spadajoča popra-
 vila izvršuje dobro in ceno. 5
 Vnanja naročila se točno izvrše.

Pristne ruske
galošne
 priporoča po nizki ceni
J. S. Benedikt
 Ljubljana, Stari trg.

Pod Trančo št. 2.

4 Veliko zalogo

Klobukov

priporoča J. Soklič.

Najnižje cene.

Pod Trančo št. 2.

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice šte. 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakeršna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamenujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vposlati.

Josip Reich

likanje sukna, barvarija in kemična spiralnica

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Postrežba točna. — Cene nizke.

Ign. Fasching-a vdove

4 ključavničarstvo

Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnih ognjišč

najpriljubljenejših kakor tudi najfinjših, z žolto medjo ali mesingom montiranih za obklade z pečnicami ali kahlami. Popravljanja hitro in po ceni. Vnanja naročila se hitro izvrše.

Avgust Repič

sodar

Ljubljana, Kolizejske ulice šte. 16

v Trnovem

se priporoča sl. občinstvu in naznanja, da izdeluje in popravlja vsakovrstne sode iz hrastovega in mehkega lesa po najnižjih cenah. — Kupuje in prodaja staro vinsko posodo.

Fran Detter

LJUBLJANA, Stari trg št. 1.

4 Prva in najstarejša zaloga

šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam svoje izvršne slamoreznice in mlatilnice, katere se dobivajo vzlic njih izbornosti ceno. — Ceniki zastoj in poštne prosti.

Svilnato blago

največja izber in najnovejše črno in barvasto, za cele obleke in bluze

priporoča

Alojzij Persché

Pred škofijo št. 22, poleg mestne hiše.

V Narodni kavarni v Ljubljani

oddajo se še sledeči časopisi v drugo roko: (244-1)

„Edinost“, „Hrvatska domovina“, „Reichswehr“, „Fremdenblatt“, „Budapester Hir-lap“, „Moderne Kunst“, „Kikeriki“, „Die Bombe“, „Figaro“ mit „Wiener Luft“.

Bordeaux-in Marsala-vino.

4 Izborna stara vina

pripravna posebno za bolnike in okrevajoče, kateri potrebujejo krepčalnih in ojačevalnih sredstev. (2291-7)

Steklenica ¾, litra držeča 1 gld.

Lekarna Piccoli v Ljubljani.

Vnanja naročila proti povzetju.

Trgovski sotrudnik

železninar, dobro izurjen v tej stroki, več slovenskega in nemškega jezika, z lepo ročno pisavo, se sprejme. (209-3)

Ponudbe naj se pošiljajo upravništvu „Slov. Naroda“ pod „Strogo soliden“.

Vsak dan sveži

pustni krofi

potice, pince, šarkelji

pri (21-6)

Jakob Zalazniku

na Starem trgu šte. 21.

V neki tukajšnji pisarni sprejme se takoj

upokojen uradnik

z lepo pisavo.

Lastnoročno pisane ponudbe pod „upokojen uradnik“ pošljejo naj se upravništvu „Slov. Naroda“.

VABILO

na

domačo veselico s plesom

katera se boče vršila

v nedeljo zvečer, dne 4. svečana t. l. v gostilni Vospernig

Gospodska ulica, poleg Narodne kavarne.

Vstopnina prosta.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Za mnogobrojni obisk se toplo priporoča z velespoštovanjem

(250-1) **M. Vospernig.**

Kovaški učenec

sprejme se takoj pri

Josipu Kunstler-ju

v Gradišči št. 10. (249-1)

Malo stanovanje

2 sobi, kuhinja, podstrežje in vporaba vrta, se odda za majnikov termin na Lončarski stezi št. 6.

Več se izve istotam. Stranke brez otrok imajo prednost. (237-1)

Varst. znamka: Sidro.

LINIMENT CAPSICI COMP.

iz Richter-jeve lekarni v Pragi

priznana izborna, bolečine tolažeče mazilo; po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. se dobiva v vseh lekarnah. Zahtevati naj se blagovoli to splošno priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „Sidro“ iz Richter jeve lekarni in sprejme naj se iz opreznosti le take steklenice kot pristne, ki imajo to varst. znamko.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi, Elizabete cesta 5. (2006-16)

Pravo

plzensko pivo

iz združne pivovarne vedno popolnoma sveže v sodih in steklenicah se dobiva v zalogi

Ivana Gorupa

v LJUBLJANI.

Telefon: št. 90.

(2160-0)

Najboljše berilo in darilo

je vsestransko jako pohvaljena

„Vzgoja in omika“

ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge blažiti in prav olikati) (112-5)

ter se dobi za predplačilo 1 gld. 50 kr., po pošti 10 kr. več, ali proti poštne povzetju pri

Jožefu Valenčiču na Dunaju

III. Bez., Steingasse Nro. 9, I. Stock, Thür 10.

Založnik, ozir. prodajalec je voljen vrniti denar, ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in čisto v treh dneh nazaj.

Cena je skrajno znižana, knjig je malo več.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu in p. n. trgovcem vljudno naznanjam, da sem ustanovil in otvoril čisto na novo veliko tovarniško podjetje pod firmo

I. slovenska mehanično-avtomatična * * * *

*** * * * * tvornica tkanin in pletenin**

Dragotin Hribar

Ljubljana Tržaška cesta št. 57 Ljubljana

Ta tvornica opremljena je z najnovejšimi stroji na roko in gonilno električno silo, tako da mi je moč že letos izdelati najmanj 15.000 do 20.000 tucatov vsakojakih nogavic od priprostih do najfinjših za gospe in gospode, otroke itd. Izdelujem pa tudi vse druge izdelke iz volne in bombaževine in sicer: jopiče, obleke za otroke, rute za na glavo in za ogrinjati, rokavice, štučke, telovnike za gospe kakor tudi vse potrebščine za gospe bicikliste.

Tvornica postavljena je na stališče, da lahko konkurira z vsemi češkimi kakor tudi saksanskimi tvornicami bodi glede izdelka kakor tudi cene.

Priporočam se gospodom trgovcem za obila naročila in zagotavljam, da bodo postreženi v vsakem oziru najpoštenije.

Dragotin Hribar.

NB. Gospode trgovce prosim, da pri letošnjem naročevanju jemljejo ozir na goreno obvestilo in ker potovalec z vzorci ne more biti hkrati povod, počakajo, da jih obišče. Ako kdo želi kak poseben vzorec, prosim se, da ga vpošlje, napravi se takoj protivzorec s ceno, naročiti pa se mora najmanj 10 tucatov.

(245-1)

Leđú

se odda več sto vagonov iz ledovih bajerjev pivovarne v Mengišu.

Povpraša naj se v zalogi mengiškega piva v Ljubljani, Metelkove ulice št. 7. (234-2)

Trgovina z železnino

Val. Golob

(Andr. Druškovič-a naslednik)

Ljubljana, Glavni trg št. 10

priporoča kuhinjsko in poljedelsko orodje, štedilnike, mesoreznice, ravnotežnice in decimalke, nepremočljive plachte, gum-nate cevi, kose, „krondiamant“, trombe za vodnjake, štajersko železo itd.

Velika izber nagrobnih križev.

Zaloga

roman- in portland-cementa.

Prej **J. Zor Alojzij Erjavec** J. Zor

črevljarski mojster v Ljubljani, Cevljarske ulice 3.

Po večletni skušnji, kakor tudi po dovršenem strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče vstrezati vsem zahtevam svojih p. n. naročnikov. Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občinstvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval. Delo je ceno, pošteno in trpežno. V zalogi so razna mazila, voščila za črno in rujavu obnavalo, ter razne potrebščine za to obrt.

Mere se shranjujejo. — Vnanjim naročilom naj se prilože vzorec.

Josip Oblak

umetni in galanterijski strugar

Trubarjeve ulice št. 3

izvršuje vsakovrstne v njegovo stroko spadajoče stvari po najnižji ceni. Palice za okna od 50 kr. do 2 gld. 25 kr., kegljiške kroglice 12 cm debele 1 gld. 25 kr., 13 cm debele 1 gld. 60 kr., noge za omare od 3 do 5 kr. — V zalogi ima tudi razne cigarnike in zdravstvene pipe do najfinjše vrste. Popravila od kosti, roga, morskih pen, iantarja, lesa izvršuje po najnižji ceni.

Pekarija in slasčičarna

Jakob Zalaznik

Glavna trgovina:

Stari trg št. 21.

Podružnica:

Vegove ulice št. 12.

Tu se dobiva 4krat na dan sveže, ukusno, zdravo in slastno pekarsko pecivo, vseh vrst kruh na vago, ržen kruh in prepe-čenec (Vanille-Zwiebak). V svojih slasčičarnicah postrezam točno z najfinjšim naslednim pecivom in s finimi pristnimi likerji ter z Vermouth-vinom. Posebno opozarjam na fine indijanske krofe in zavitke s smetano napolnjene.

MODERCE natančno po životni meri

za vsako starost, za vsaki život in v vsaki faconi

priporoča

HENRIK KENDA v Ljubljani, Glavni trg št. 17.

Skладиšče za modno blago, pozamentrije, trakove, šipke, svileno blago, perilo, e e e e klobuke za dame, tkana in kratka roba na debelo in drobno. e e e e